

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին և Գործարար 8 ՄԼՃ
Պատահալ 10 ՄԼՃ
Վերջածանցի և Գործարար 4 ՄԼՃ
Պատահալ 5 ՄԼՃ
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 Փրկ
Հասցեւորման տարբերակ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զուրուշ, աւելի անգամի երեք-
ուսուս զամ տակարար թիւն կըլլայ:

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔՈՒԹՅԱՆ 23 ՓԵՏՐՈՎԱՆ

ԸՊՔ

Լրագրայ գործարարներէն ոմանք
Հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը ձեռ-
նին և բոլորն ստատիկ թեան տրա-
նստաւ չկրնալով խաղաղէն և ու-
րիշ հեռաւոր թաղերէ, ինչպէս մեք
ալ Պէշիկիմաշէն գալ, հինգշաբթի
և չարաթի լրագրի չկրնալ հրատա-
րակել:

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիայ ազգային ժողովոյ Միա-
պետական անդամոց մէջ անհամա-
ձայնութիւնն երթալով մեծնալով վը-
րայ է: Օրինաւորական, Օրէնսեան
և Պետքարթիւնն, այս երեք կու-
սակցութիւնք միացած էին Պ. Թիէ-
րի կամ՝ մանուսք. Հանրապետու-
թեան գէմ, վարկաւորոյ որ Պ. Թիէրի
ձեռքը հանրապետութիւնը վերջնա-
կան կերպիւ պիտի հաստատուէր և
իրենց յայտնին ալ ի սպառ կ'օրհնէ-
ին: Տաղարեցի Պ. Թիէր, հանրա-
պետութեան հաստատութիւնն ետ
ձգեցին, և միապետական երկու
ճիւղերը միացնելու և Շանայորի կամը
թաղաւոր գնելու համար անին ջանք
ի գործ գրին, բայց չյաջողեցան:
Պետքարթիւնն քննադատար չէին
կրնար մանակցել այս անյաջող փոր-
ձին, որովհետեւ իրենց զգացմանց և
բազմանոց գէմ էր, հետեւարար
բաժնուէցան միապետականներն և
հանրապետականաց հաւ միացան:

Այս առաջին պատահալով վը-
տանդուոր չէր, որովհետեւ Պետ-
քարթիւնն խիստ սակաւթիւ էին
ազգային ժողովոյ մէջ. մեծամաս-
նութիւնն Օրինաւորականաց և Օր-
էնսեանց ձեռքն էր միշտ:

Բայց եկաւ ուրիշ պարագայ մը
և Օրինաւորականաց ու Օրէնսեանց
մէջ ալ գծաւորութիւն ձեռն: Այս եր-
կու միացեալ կուսակցութիւնք իրենց
նպատակին հասնելու այրինքն միա-
պետութիւնը վերահաստատուելու հա-
մար՝ ժամանակ փոստակաւ տեւք
ունէին. ուստի խորհեցան Մաք-
Մահան մարաջախտին իշխանութեան
պայմանաւորման երկարել, որպէս զի
առժամանակեայ վիճակն իրենց ու-
ղածին չափ շարունակէ, և ելան
եօթնամեայ իշխանութիւն տուին
Մաք — Մահանի: Օրինաւորականք
կործեցին թէ մեծամասնութիւնն ի-
րենց ձեռքն ըլլալով կրնային պա-
տեհ ժամանակին այս որոշումը վը-
տել, այսինքն միապետութիւն հա-
տատուելու պատահալութիւնն երբ
կայանալ, մէկ երկու կամ երեք տա-
րիկէն: Մաք — Մահան մարաջախտին
տրուած եօթնամեայ իշխանութիւնը
որ առժամանակեայ վիճակին չարեւ-

նախութիւնն է, գաղղիայէն և յանուն
գաղղիական ազգին վերջնական կա-
ռավարութիւն մը հաստատուել Շանայո-
րի կամին գահակալութեան ներքեւ:
Օրէնսեանք ալ կը խորհէին, որ
Օրէնսեան միապետութեան ժա-
ռանգ փարիզի կամը՝ Օրինաւորա-
կան միապետութեան ժառանգէն՝
Շանայորի անգլաւոր կամէն աւելի ե-
րկատարութիւն ըլլալով, եօթն տարուան
մէջ Շանայորի կամը կրնար մեծնիլ
և միապետութեան ժառանգութիւ-
նը փարիզի կամին մնալ: Այս խոր-
հըրդով Օրինաւորականաց հետ միա-
ցած էին եօթնամեայ իշխանութեան
ինդրոյն մէջ: Միայն հիմա փորձը
ցուցուց որ Օրինաւորականք խաբ-
ուած էին այս խնդրոյն մէջ: Օրէ-
նսեանք, որոց պարագային է Պը-
րոլի գաւաքը, Մաք — Մահանի եօթ-
նամեայ իշխանութիւնը ժամանակէն
առաջ ի նպատակ Օրինաւորականաց
գաղղիայէն հաշտելու գէմ են հի-
մա Պրոլի գաւաքը՝ որ ներքին գոր-
ծոց նախարար է, առ գաւառապե-
տըս ուղղած չրաքերականին մէջ
բացորշապէս կրնէ թէ կառավարու-
թիւնը հաստատուել կարգաց և օ-
րինաց գէմ մեքենայելու թողու-
թիւնն չափաւ ընէ որու և ըլլայ, և
թէ ինքն ու իր կուսակցութիւնը
Մաք — Մահանի եօթնամեայ իշխա-
նութիւնն իրեն կառավարութեան
խիական հիմն կընդունին:

Այս յայտարարութիւնը մեծ յուզ-
մանք ձգեց Օրինաւորականաց մէջ
և գանձը Օրէնսեանց գէմ դըր-
գուեց: Եւ թէպէտ կախը գեռ եր-
կու կողման լրագրոց էլերէն գուրս
էրած չէ, բայց հաւանական է որ
ազգային ժողովոյ խորհրդարանը փո-
խադրի, և առիթներ պակաս չեն:
Կրնան այնպիսի խնդիրներ ալ գէտ-
քեր ծագել, որք կրնային վրայ իւշ
թափելու պէս կախը բաժնիցեն և
միապետական մեծամասնութիւնը
քայքայեն: Եւն ժամանակ Մաք —
Մահան մարաջախտին կը մնայ՝ կամ
առանց մեծամասնութեան վարել իր
եօթնամեայ իշխանութիւնը, որ պար-
զապէս զիկատարութիւնն ընել կը-
լայ, կամ՝ ազգային ժողովը լուծե-
լով նոր ընտրութիւնաց գիծել:

Այս վերջին պարագային մէջ ալ
եթէ հանրապետական մեծամասնու-
թիւնն մը գայ, տարակոյս չկայ որ ա-
ռաջին գործը հանրապետութեան
հաստատութիւնը կըլլայ, այն ժամա-
նակ Մաք — Մահանի եօթնամեայ իշ-
խանութիւնն ալ կը վերջանայ:

Այս երկու հետեւանքներէն մէկը
պիտի յառաջ բերէ Օրինաւորակա-
նաց և Օրէնսեանց գծաւորութիւնը՝
նոյն նոր փոխաւորութիւն մը չը
գոյնացի վերջին:

Հանրապետականք առ այժմ հան-
դարաւ նոստած գահութեանը հանդի-

ստաւս կըլլան այս վէճերուն, վասն
զի գիտեն եւ ամեն օր փորձով կը
տեսնեն, որ ժողովուրդը չ'ախորժիր
այս կուսակցական միջամենիքն, և
մեքենայութիւններէն, որք երկրին
հանրական շահաց փաստարեւ են,
և այս պատճառաւ իր վստահու-
թիւնն օր քան դօր կը վերցնէ միա-
պետականաց վրայէն, ինչպէս որ հե-
ղհեմէ կատարուած երեսփոխանա-
կան ընտրութիւններէն կը տեսնուի:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 2 մարտ.

Վերջիւ և վերջ գաւառաց մէջ ե-
ղած երեսփոխանական երկու ընտրու-
թեանց մին Պ. Լորթ — Ռոլէն արմատա-
կանին և միւրն ալ Պ. Լը Բլէի հանրապե-
տականին նպատակաւ ելան:

Փարիզ 2 մարտ.

Փարիզի կողմէ լրագրող կըմանու-
ցան թէ Սերիմ կամը Կ. Պոլսոյ Գեր-
մանական դեսպանութիւնն ընդունեց:

Վիեննա 2 մարտ.

Մոնթախ Ռալիկ լրագրողը՝ Գերմանի-
ոյ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ տէրութեանց խա-
ղապական համաձայնութիւնը հաստա-
տել կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ և Աւս-
տրիոյ մէջ առեւտրական գաղակցու-
թեան մը վրայ բանակցութիւնը պիտի
սկսին քիչ օրէն:

Մարթի 2 մարտ.

Քարթանք Պիլպոս քաղաքը ուրիշ-
կոծելով առին Մարիան գործարանի օգ-
նական գործը կը խնդրէ կառավարութե-
ան:

Վիեննա 2 մարտ.

Պորտն թողէ և դուրսն եկած ան-
յաջող լուրերու պատճառաւ Փոմոնե-
լը կ'ընան:

Հունգարիոյ նախարարը հրաժար-
կան տուին բաց կայրը մինչև որ Բելթա
չեթիւց և հոն քիչ մը ժամանակ չկենայ,
որպէս չ'ափաւ ընէ այս մոտին:

Մարթի 2 մարտ.

Մեծ գրգռութիւն կայ հոս Քարթա-
նայի գէմ, որուն աւելի ուժ կուտան սե-
ղանաւոր եւ լրագրող: Շատ մարդիկ
կամաւոր կըլլան երթալու և Քարթա-
նայի գէմ կուսելու համար:

Փարիզ 3 մարտ.

Մաք — Մահան մարաջախտ չուղեր
խառնուիլ Պ. Կիլիսի և Պ. Է. Ուլիվիէի
մէջ ծագած վիճին, որ վերջինին կարդա-
լիք մէկ ձառն պատճառաւ բացուած է՝
մէջը կայարութեան վրայ ներքող գտնե-
ւելուն համար:

Տրոյց կայ թէ Շանայորի կամը հիւանդ
է:

Վիեննա 3 մարտ.

Գաւառական օրինաց վրայ ըլլալիք
որոշումն անհամբերութեամբ կ'սպասուի
Պորտն միշտ նոյն վիճակի մէջ է: Եւ
բազմաթիւ երկարութեան պատճառ-
նեթով իր ժամանաւորութեան կ'փնտրու-
ւին:

Մարթի 3 մարտ.

Կը հաւատան թէ Քարթանք թո-
ղաւ քաղաքն տեսն են:

ՊԱՅՄԱՆՔ

Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 Փրկ
Հասցեւորման տարբերակ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զուրուշ, աւելի անգամի երեք-
ուսուս զամ տակարար թիւն կըլլայ:

Փարիզ 3 մարտ.
Պ. Է. Ուլիվիէ Ախալեթի անգամ
ընդունուելու առթիւ կարգաւիք ձառն
մէջն շարունակ Վի վրայ բրած գովա-
սը վերցնել յանձն չառնելով, Ախալե-
թի անոր անգամ ընդունուելու անհա-
ման կերպիւ ետ ձգեց:

Գաղղիոյ Պոնթոն իր գեղը հարկերին
4 1/2 ի իջուց:

Մարթի 4 մարտ.

Օրնական գործը գրկուեցաւ Մարիանի
գործակալին, որ Քարթանայի գէմ կըս-
ւելն առաջ ունեցած մի և նոյն դիքը-
րը բանած է: Քարթանայի Պիլպոսի
ոմարտութիւնը կը շարունակեն: Յիշ-
եալ քաղաքին առաջը, զոր Քարթանայ
հեռապիքը ծանուցած էին, սխալ է:

Միկարթ 5 մարտ.

Թիէնի մէջ օտարազգիք նոյն տաղ-
նապիք վիճակին մէջ են:

Ջարմին մէջ ծագած տպաւորութե-
անը զարուհեցաւ:

Լոնտոն 5 մարտ.

Խորհրդարանն այսօր բացուեցաւ.
բաց արեւմտական ձառն մարտի 10ին պի-
տի կարգացուի:

Պիլիպ 5 մարտ.

Վիեննա կայրը նորէն հիւանդ է:

Վիեննա 6 մարտ.

Խորհրդարանն բացուեցաւ կեցող ՉԼԵ
երեսփոխաններն իրենց երեսփոխանա-
կան իրաւունքն ինկած հրատարակուե-
ցան:

Վիեննա 8 մարտ.

Գաւառական օրինաց վրայ վիճարա-
նութիւնը բացուեցաւ. 33 տանտարան
յիշեալ օրինաց գէմ խոսեցաւ. և 22 ալ
ի նպատակ խոսելու համար գործեցան: Մեծ
զրոյսութիւն կայ հաւաքական կարծեաց
մէջ:

Փարիզ 6 մարտ.

Ազգային ժողովոյ մէջ ձախաղկման
կեղծութիւն երեսփոխան Պ. Քրիսթիօն լը-
բաղրոյ անհնց կողմէ ժողովին գէմ ե-
ղած սպանաւորաց և յարձակմանց առ-
թիւ կառավարութիւնն բացաւորութիւն
խնդրելով Մաք — Մահան մարաջախտին
և ժողովին գէմ յարձակմանը թողաւ:
Երեւն համար իրեն կողմակից մեղադ-
րեց: Պրոլի գաւաքը պատասխանելով
հերքեց այս մեղադրանքը և ըսաւ թէ
կառավարութիւնը ժողովին երեսփոխան
յարգել պիտի տայ: Այս պատասխանին
վրայ ժողովը 511 ի գէմ 583 թուով
խնդրոց կարդին անցնելու որպէս ըսաւ
ի նպատակ կառավարութեան:

Լոնտոն 6 մարտ.

Քար — Քոլէն փետր. 8 թուով լուր
կուտան թէ Ալանիսի թաղաւոր Վոր-
լէ գործարանին բանակին մէջ գերի ե-
ղած է:

Պիլիպ 6 մարտ.

Միլանո իշխանին Կ. Պոլսի երթալու ետ
ձգուեցաւ:

Պ. Բելլիքոնովի Լոնտոն գնաց 12 մի-
լիոն ֆրանքի վրառուութեան մը վրայ բա-
նակցելու:

Փարիզ 7 մարտ.

Տեղաւոր լրագրողը կը հաստատէ այն
զրոյցը թէ Աւստրիոյ կայսեր Բելլիքոնովի
դուռած ժամանակ Արեւելի նկատմամբ
համաձայնութեամբ որոշուեց և որ ներ-
կայ վիճակը պահուի և Ռուսիա մը և
ձեռնարկութիւն մը չընէ:

